

DAF YOMI IYUN TOPICS-Kiddushin 78b-Goses

1. תלמוד בבלי מסכת קידושין דף עח עמוד ב

רבי יהודה אומר: נאמנים. כדתניא: יכיר - יכירנו לאחרים, מכאן אמר רבי יהודה: נאמן אדם לומר זה בני בכור; וכשם שנאמן אדם לומר זה בני בכור, כך נאמן אדם לומר זה בן גרושה וזה בן חלוצה, וחכמים אומרים: אינו נאמן. אמר ליה רב נחמן בר יצחק לרבא: בשלמא לרבי יהודה, היינו דכתיב יכיר, אלא לרבנן יכיר למה לי? בצריך הכירא. למאי הלכתא? דלתת לו פי שנים. פשיטא, למה לי קרא? מגו דאי בעי מיתבא ליה מתנה מי לא יהבי ליה? בנכסים שנפלו לאחר מיכן. ולרבי מאיר, דאמר: אדם מקנה דבר שלא בא לעולם, יכיר למה לי? שנפלו לו כשהוא גוסס

2. תוספות מסכת קידושין דף עח עמוד ב

לא צריכא בנכסים שנפלו ליה כשהוא גוסס - ופי' בקונטרס דאי לאו דהימניה קרא לאב להכירו משום מגו דאי בעי מיתב ליה מי לא יהיב ליה לא קא זכה בהו דאפי' ר"מ דאמר אדם מקנה דבר שלא בא לעולם מודה באומר נכסים שיבואו לי כשהיה גוסס נתונים לך דלא אמר כלום הואיל ובעשה שבאים לידו לאו בר מתנה הוא דקסבר מתנה דגוסס לא מהניא... משמע מתוך פירושו דנתינה דגוסס אינה כלום וכמו כן יש מדקדקים דגוסס שרמזו לכתוב גט לאשתו אין כותבין דגוסס אין מעשיו כלום וקשה דבמסכת שמחות (פ"א) אמרינן הגוסס הרי הוא כחי לכל דבריו נדרו נדר והקדשו הקדש ומיהו ההיא יש לדחות דהתם היינו דוקא בנדר והקדש דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט אבל בעלמא לא ומ"מ קשה דאמרי' בפ' מי שאחזו (גיטין דף ע:): שחט בו שנים או רוב שנים ורמזו ואמר כתבו ותנו גט לאשתי יכתבו ויתנו ואין לך גוסס גדול מזה שבודאי ימות ובפרק כל הגט (שם דף כח.) נמי אמרינן המביא גט ממדינת הים והניחו זקן או חולה נותנו בחזקת שהוא קיים ודייק בגמרא אמר רבא לא שנו אלא שהניחו בחזקת שהוא חולה אבל הניחו בחזקת שהוא גוסס לא יתנו דחיישינן שמא מת משמע הא אי ידעינן בודאי שעדיין הוא גוסס נותנו בחזקת שהוא קיים והוי גט אלמא דגוסס כל דבריו קיימין לכן נ"ל דודאי גוסס דבריו קיימין והכא גבי מתנה היינו טעמא דמתנתו אינה כלום משום דמסתמא גוסס אינו יכול לדבר אבל אם היה מדבר פשיטא דדבריו קיימין והא דנקט גוסס ולא נקט חולה שנשתתק משום דמסתמא יתרפא ואז יהא בידו להקנות אבל גוסס אין רגילות שיתרפא וחולה נמי שנשתתק והרכין בראשו דבריו קיימין.

3. רא"ש מסכת קידושין פרק ד

ומתוך זה דקדק רבינו יואל ז"ל מבוג"א דגוסס אינו מגרש את אשתו אע"פ שהוא מיושב בדעתו כיון שאינו יכול ליתן מתנה דונתן בידה כתיב ובעינן דחזי לנתינה והא דתנן בתוספתא אהלות ובמסכת שמחות (פ"א) הגוסס הרי הוא כחי לכל דבריו נוהל ומנהיל וזוקק ליבום ופוסר מן היבום היינו מידי דממילא ולא שיעשה מעשה כמו נתינת הגט ומתנה דלענין זה הוי כמת גמור והא דאמרינן בפ' כל הגט (דף כח א) המביא גט והניחו זקן או חולה נותן לה בחזקת שהוא קיים וקאמר עלה בגמ' לא שנו אלא בזקן שלא הגיע לגבורות וחולה שרוב חולים לחיים אבל הגיע לגבורות וגוסס שרוב גוססים למיתה לא. מיירי כשקבל השליח הגט קודם שהיה גוסס וכשהלך השליח נעשה גוסס (מ) אבל בשעה שהוא גוסס לא היה יכול לעשות שליח לגרשה והוא עצמו הקשה לדבריו מהא דאמר (נ) בפ"ק דערכין (דף ו א) דגוסס נודר ומקדיש ומעריך ותירץ (ס) דשמא התם משום חומרא דאמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט והקשה רבינו יואל ז"ל על זה א"כ אמאי נקט גוסס אפילו חולה בעלמא שאינו יכול לדבר כדאמר (גיטין דף סז ב) נשתתק ואמרו לו נכתוב גט לאשתך והרכין בראשו וכו' ותניא (דף עא א) כשם שבודקין לגיטין כך בודקין למשאות ומתנות אלא מדנקט גוסס ש"מ דאפי' יכול לדבר אין מתנתו מתנה

4. שו"ת רדב"ז חלק ג סימן תרה (אלף לד)

דע"כ לא אמר דחשוב הוא כמת אלא גבי מתנה דבעינן מקנה וקונה ולפיכך צריך שיהיה לו כח גדול להוציא הדבר מרשותו ולהכניסו ברשות המקבל אע"ג דעדיין לא הגיעה ליד המקבל. אבל בגט אשה משעה שגרשה זכתה מעצמה ואינה אלא כמסלק רשותו מעליה שהרי אין גופה קנויה לו ולפיכך סגי בכח כל דהו אע"ג דהוי גוסס

